

Sygn. akt IX U 1010/18

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 30 stycznia 2019 r.

Sąd Okręgowy _____ w Gliwicach Wydział IX

Sąd Pracy i Ubezpieczeń Społecznych Ośrodek Zamiejscowy w Rybniku

w składzie:

Przewodniczący:	SSO Joanna Smycz
Protokolant:	Iwona Porwoł

przy udziale ./.

po rozpoznaniu w dniu 30 stycznia 2019 r. w Rybniku

sprawy z odwołania (...) Sp. z o.o. w C.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddział w R.

przy udziale zainteresowanego M. S. (M. S.)

o wydanie zaświadczenia w zakresie ubezpieczeń

na skutek odwołania (...) Sp. z o.o. w C.

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w R.

z dnia 13 czerwca 2018r. (...)

1. zmienia zaskarżoną decyzję w ten sposób, że zobowiązuje organ rentowy do wydania zaświadczenia o ustawodawstwie dotyczącym zabezpieczenia społecznego mającym zastosowanie do osoby uprawnionej na formularzu A1 dla zainteresowanego M. S. na okres od dnia 26 marca 2018r. do 9 lutego 2019r.,

2. zasądza od organu rentowego na rzecz odwołującej się spółki kwotę 180,00 zł (sto osiemdziesiąt złotych 00/100) tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego.

Sędzia

Sygn. akt. IX U 1010/18

UZASADNIENIE

Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w R. decyzją z 13.6.2018r. (...) dla M. S. (S.) na okres od 26.3.2018r. do 9.2.2019r. odmówił wydania zaświadczenia o ustawodawstwie dotyczącym zabezpieczenia społecznego mającym zastosowanie do osoby uprawnionej na formularzu A1 dla wskazanego pracownika (...) Sp. z o.o. w C..

W uzasadnieniu decyzji organ rentowy wskazał, że zgodnie z rozporządzeniem Parlamentu Europejskiego i Rady (UE Nr 1231/2010) rozszerzono rozporządzenie (WE) nr 883/2004 i (WE) nr 987/2009 na obywateli państw trzecich, pod warunkiem, że zamieszkują oni legalnie na terytorium państwa członkowskiego. Przez zamieszkanie zaś, z art. 25 kc, należy rozumieć miejscowość, w której osoba ta przebywa z zamiarem stałego pobytu. Powołał się przy tym na orzeczenie Sądu Najwyższego z dnia 20.09.2011r. I UK 59/11, iż nie sposób uznać za miejsce zamieszkania osoby w jednym kraju, jeżeli osoba w kraju pochodzenia spędza święta i wakacje, tam spotyka się z rodziną, ma swój majątek, lokuje oszczędności i z tym państwem wiąże swoją przyszłość. Mimo, iż pracownicy potwierdzili, że mieszkają w C. i zamierzają przedłużyć umowy i osiedlić się w Polsce, to w ocenie organu rentowego nie udowodnili, że w Polsce znajduje się ich ośrodek interesów życiowych.

(...) Sp. z o.o. odwołał się od decyzji ZUS i wniósł o jej zmianę i stwierdzenie, że w spornym okresie zainteresowani pracownicy podlegali polskiemu systemowi ubezpieczeń społecznych i zobowiązanie do wydania dokumentu na formularzu A1, a także zasądzenie od ZUS-u kosztów postępowania według norm przepisanych.

W uzasadnieniu swojego stanowiska odwołujący podniósł, że organ rentowy błędnie odwołuje się do art. 11 rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 987/2009, gdyż odnosi się do przypadku, gdy między instytucjami dwóch lub więcej państw członkowskich istnieje rozbieżność opinii w odniesieniu do ustalenia miejsca zamieszkania osoby, do której stosuje się rozporządzenie tymczasowe.

Legalność pobytu obywateli Ukrainy w Polsce uznać należy, zgodnie z przepisami ustawy o cudzoziemcach z 12.12.2013r., a organem kontrolującym legalność pobytu jest Straż Graniczna, która taką kontrolę przeprowadziła 19.10.2016r. i nie stwierdziła nieprawidłowości. Nadto organ rentowy pominął całkowicie specyfikę wykonywanej pracy przez kierowców samochodów ciężarowych, którzy w większości pracują w systemie 9 na 3, co oznacza, iż kierowcy 9 tygodni pozostają „w trasie”, a następnie mają trzytygodniowy odpoczynek. W tym czasie kierowcy mieszkają w pokojach znajdujących się w nowej siedzibie spółki mieszczącej się w C. przy ul. (...). Pracodawca płaci składki za pracowników do ZUS, który w tym samym stanie prawnym i faktycznym, przez wiele lat wydawał płatnikowi składek zaświadczenie A1. Ponadto zatrudnienie obywateli Ukrainy było spowodowane brakiem możliwości znalezienia pracowników w Polsce.

Organ rentowy w odpowiedzi na odwołanie wniósł o jego oddalenie podtrzymując stanowisko zajęte w zaskarżonej decyzji.

Zainteresowany w sprawie przychylił się do stanowiska odwołującej Spółki.

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

P.-N. Sp z.o.o w C. od 2005r prowadzi działalność w zakresie towarowego transportu drogowego oraz w zakresie wynajmu samochodów ciężarowych z kierowcami. Początkowo zatrudniała tylko polskich kierowców. Z uwagi jednak na brak polskich kierowców od 13.01.2015r. zaczęła zatrudniać kierowców - obywateli Ukrainy, którzy się do niej zgłosili.

Po zgłoszeniu się takich osób Spółka zwraca się do Urzędu Pracy o opinię w zakresie zatrudniania pracowników z zagranicy, to jest o braku polskiej siły roboczej. Potem zwraca się do Wojewody, wskazując konkretne osoby i okres na jaki zamierza ich zatrudnić, o pozwolenie na pracę. Na podstawie tego zezwolenia potencjalny pracownik stara się o wydanie przez polską placówkę konsularną na Ukrainie wizy, którą elektronicznie przesyła pracodawcy. Po uzyskaniu tych dokumentów, świadectw ukończenia kursów dokształcających w zakresie przewozu rzeczy, badań psychologicznych i lekarskich odwołująca się spółka zwraca się do Biura (...) w W. o wydanie świadectwa kierowcy dla konkretnej osoby (druk licencyjny).

Potem konieczne jest przeszkolenie pracownika wstępnie z zakresu bhp, skierowanie na badania lekarskie z zakresu medycyny pracy, w tym badania wysokościowe i dopiero potem przydzielenie samochodu i szkolenie bhp

stanowiskowe i na konkretnym pojeździe. Zwykle trwa to od 1-3 miesięcy, a okres od zgłoszenia się kandydata z zagranicy do pracy do podjęcia przez niego samodzielnej pracy trwa około 6 miesięcy. Po przeprowadzeniu co najmniej 3 miesięcy możliwe jest by pracodawca, wraz z pracownikiem zwrócił się o zgodę na pobyt wraz z pracą na okres do 3 lat.

W przypadku pracowników, którzy składają wnioski o karty pobytu odwołujący przedłuża umowy na 3 lata. Pracownik dostaje zezwolenie na pracę na 2 lata, ale wiza jest przyznana tylko na rok z kodem 06, dlatego dwukrotnie trzeba się o tę wizę starać. Odwołujący na podstawie nowej wizy za każdym razem składa wniosek o świadectwo kierowcy. Karta Pobytu Czasowego jest ważna 3 lata. Procedura jest taka, że najpierw pracownik dostaje wizę z pozwoleniem na pracę z kodem 06, potem może dwukrotnie starać się o Kartę Pobytu Czasowego, która jest ważna 3 lata, musi mieć minimum Kartę Pobytu Czasowego i dopiero wtedy może ubiegać się o pobyt stały, po 10 latach może starać się o obywatelstwo, chyba że ktoś ma Kartę Polaka.

Odwołująca się Spółka w swojej siedzibie w C. przy ul. (...) ma piętro hotelowe, w którym mieszkają pracownicy z Ukrainy.

W hotelu jest parter, gdzie jest węzeł sanitarny, pralnia, suszarnia, ubikacja i prysznic, zamykane szafki na klucz, w pełni wyposażona kuchnia i jadalnia na 12 miejsc. Jest tam biuro dyspozytora. Na I piętrze jest część biurowa, jest tam też kuchnia ogólnodostępna, toalety oraz sala konferencyjna. Na samej górze jest część mieszkalna, jest tam 9 pokoi 2 osobowych, w tym jeden pokój 3 osobowy, apartament, kuchnia, łazienki, pralnia z możliwością suszenia prania.

Pokoje są do wyłącznej dyspozycji kierowców zależnie od przewidywanej obsady. Jeżeli wiadomo, że kierowca wyjeżdża w dłuższą trasę, a przyjedzie następny to wówczas czasowo swoje rzeczy przekazuje do magazynu, w którym znajdują się szafki dla każdego, w których kierowcy przechowują odzież sezonową, której obecnie nie używają. Zatrudnieni przez Spółkę kierowcy w transporcie międzynarodowym jeżdżą w następujących systemach:

- 2 tygodnie w trasie - weekend wolny
- 3 tygodnie w trasie -1 tydzień wolny
- 6 tygodni w trasie - 2 tygodnie wolne
- 9 tygodni w trasie - 3 tygodnie wolne.

W trakcie tras kierowcy nocują w hotelach (płaci za to firma) i tam zgodnie z konwencją ATR odbywają odpoczynek weekendowy.

Obecnie firma posiada 150 samochodów, pracuje w niej około 206 pracowników. Połowa z nich to pracownicy z Ukrainy.

Kierowcy z Ukrainy w wolnym czasie między trasami mieszkają w Polsce. Korzystają ze sklepów w okolicy, atrakcji kulturalnych i sportowych. Na Ukrainę wyjeżdżają na święta, chociaż nie jest to regułą, bo przyjeżdżają też rodziny do nich do Polski. Urlopy też często spędzają z rodzinami w Polsce lub za granicą. Wynagrodzenie za pracę jest wypłacane kierowcom w złotówkach, na ich konta założone w polskich bankach.

Organ rentowy przed 2017 rokiem wydawał dla zatrudnionych w Spółce kierowców z Ukrainy zaświadczenia A-1.

W okresie od 14.09.2017r. do 26.09.2017r. inspektor kontroli ZUS-u przeprowadził kontrolę w odwołującej Spółce w zakresie zgłoszenia do ubezpieczeń społecznych, ubezpieczenia, zdrowotnego i wydawania zaświadczenia lub zgłoszenia danych dla celów ubezpieczeń społecznych.

W trakcie tej kontroli inspektor stwierdził, że pracownicy z Ukrainy mają możliwość zamieszkiwania w siedzibie spółki w specjalnie do tego celu przygotowanych pokojach.

Komendant P. Straży Granicznej w R. w dniu 19.10.2016r. przeprowadził kontrolę legalności wykonywania pracy przez cudzoziemców w (...) Sp. z o. o. w C. i nie stwierdził nielegalności ich pobytu czy wykonywania pracy.

Zainteresowany M. S. pierwszą pracę podjął w odwołującej spółce od 26.03.2018r. Wcześniej w Polsce nie pracował. Na Ukrainie pracował min. jako kierowca. W Polsce są bardzo dobre zarobki. Dostaje na rękę 8 tys. złotych. Na Ukrainie, by zarobić tę kwotę musiałby pracować co najmniej pół roku. W odwołującej spółce jeździ jako kierowca po całej Europie. Pracuje w systemie 9 tygodni pracy, 3 tygodnie wolnego. Kiedy jest w Polsce mieszka na (...). Chciałby się przenieść do Polski na stałe. Na Ukrainie ma rodzinę - żonę i 2 córki 20 letnie bliźniaczki. Żona i córki uczą się polskiego. Chciałby rodzinę sprowadzić do Polski. Obecnie nie ma Karty Stałego Pobytu. Żona pracuje na Ukrainie jako pielęgniarka, więc nie miałyby w Polsce problemu ze znalezieniu pracy. Żona jeszcze nie była w Polsce. Obecnie, kiedy ma on czas wolny albo jedzie na Ukrainę do rodziny, albo zostaje w C. w siedzibie firmy. Mieszka w pokoju dwuosobowym. Kiedy wyjeżdża w trasę to zostawia rzeczy na bazie w C.. Czasami na weekendy wraca do Polski, czasami jest w Europie. Na razie ma wizę do 12.02.2019r. W celu przedłużenia wizy musi pojechać na Ukrainę. Wizę dostaje się bez problemu. Podpisana przez niego umowa o pracę jest na 2 lata. Pracodawca zapewnił go, że jak będzie miał Kartę Stałego Pobytu, to też będzie mógł u niego pracować. Wtedy chciały znaleźć mieszkanie dla swojej rodziny. Zainteresowany nie ma samochodu, ma komórkę w polskiej sieci, ma konto w polskim banku, od początku płaci podatki w Polsce.

Zainteresowany złożył jako dowód w sprawie certyfikat rezydencji wydany przez Urząd Skarbowy (k. 94 a.s.)

(dowód: akta organu rentowego, w szczególności oświadczenie o miejscu zamieszkania, zezwolenie na pracę cudzoziemca wydane przez Wojewodę (...) w dniu 16.01.2018r., umowa o pracę z dnia 26.03.2018r., powiadomienie o nadaniu nr P. przez Wójta Gminy K., odpis paszportu, oświadczenie złożone przez odwołującego, świadectwo kierowcy odwołującego, zaświadczenie o posiadaniu rachunku w Banku (...), zaświadczenie o zameldowaniu na pobyt czasowy w C. przy ul. (...) od dnia 27.03.2018r. do 9.02.2019r., odpis wizy polskiej ważnej od 13.02.2018r. do 12.02.2019r., wypis z KRS dotyczący odwołującej, protokół kontroli ZUS, zaświadczenie –certyfikat rezydencji odwołującego dla celów podatkowych z 28.9.2018 r. zeznania P. B. poprzez odczytanie jego zeznań złożonych w sprawie IX U 1457/17, zeznania zainteresowanego M. S., protokół elektroniczny, k. 125 a.s.)

Sąd uznał zeznania zainteresowanego oraz przedstawiciela strony pozwanej za wiarygodne. Są one konsekwentne i znajdują potwierdzenie załączonej dokumentacji.

W oparciu o powyższe Sąd zważył co następuje:

Odwołanie zasługuje na uwzględnienie.

Zgodnie z art. 1 rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1231/2010 z dnia 24.11.2010r (Dz.U.E.L.2010.344.1), rozporządzenie (WE) nr 883/2004r i rozporządzenie (WE) nr 987/2009 mają zastosowanie do obywateli państw trzecich ,którzy nie są jeszcze objęci tymi rozporządzeniami jedynie ze względu na swoje obywatelstwo , jak również do członków ich rodzin i osób pozostałych przy życiu po ich śmierci, pod warunkiem, że zamieszkują oni legalnie na terytorium państwa członkowskiego i znajdują się w sytuacji, która pod każdym względem dotyczy więcej niż jednego państwa członkowskiego.

Zatrudniony w odwołującej Spółce zainteresowany, wykonujący pracę jako kierowca na trasach międzynarodowych w całej Europie, zgłoszony w Polsce do ubezpieczeń społecznych z pewnością znajduje się w sytuacji, która dotyczy więcej niż jednego państwa członkowskiego.

Na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej przebywa legalnie i ma pozwolenie na pracę za okres objęty sporem, co jest udokumentowane wizą w paszporcie, zezwoleniem na pracę Wojewody, posiada certyfikat rezydencji podatkowej.

Spór w niniejszej sprawie sprowadza się do wykładni pojęcia „zamieszkiwania” na terytorium Polski.

W rozporządzeniu Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 883/2004 z dnia 29.04.2004r (Dz.U.ER.L.2004 166.1 w art. 1 pkt 1) zawarta jest definicja „zamieszkania”, z której wynika, że określenie zamieszkania oznacza miejsce, w którym osoba zwykle przebywa.

Zatem, w ocenie Sądu, tą definicję należy zastosować przy wykładni art. 1 Rozporządzenia (WE nr 1231/2010).

Rozporządzenie (WE) nr 883/2004r. ma charakter prawa materialnego, a Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 987/2009r., dotyczące wykonywania Rozporządzenia 883/2004, ma charakter przepisów proceduralnych i organ rentowy błędnie powołuje się na art. 11 Rozporządzenia nr 987/2009r., gdyż jak słusznie zauważył odwołujący się, dotyczy on sytuacji, gdy pomiędzy instytucjami dwóch lub więcej państw członkowskich istnieje rozbieżność opinii do ustalenia miejsca zamieszkania osoby, do której stosuje się rozporządzenie podstawowe, a taka sytuacja w niniejszej sprawie nie ma miejsca.

Zauważyć przy tym należy, że z ust. 2 ww. art. 11 ostatecznie wynika, że jeżeli nie doprowadzono do porozumienia przez zainteresowane instytucje to liczy się zamiar osoby taki, jaki wynika z okoliczności, a zwłaszcza powody, które skłoniły ją do przemieszczenia się.

Biorąc pod uwagę definicję zamieszkania z rozporządzenia nr 883/2004, przy uwzględnieniu specyfiki pracy kierowcy w transporcie międzynarodowym, miejscem, w którym zwykle przebywa zainteresowany są C.. Spędza tam wolne dni między wyjazdami w kolejne trasy. Wprawdzie na Ukrainie ma rodzinę, jednak zdecydował się na przemieszczenie do Polski z uwagi na trudną sytuację gospodarczą, brak pracy i trwające działania wojenne na Ukrainie.

Zainteresowany mieszka rzeczywiście w C. przy ul. (...), w przygotowanych do zamieszkiwania, przez odwołującą się Spółkę pokojach. Tutaj posiada swoje rzeczy osobiste. Ma konto złotówkowe w polskim banku, telefony komórkowe w polskiej sieci, płaci podatki w Polsce. Zatem przebywa, w sensie fizycznym, w C., gdzie w przerwach między kolejnymi wyjazdami w trasę wykonuje zwykle czynności dnia codziennego i w miarę możliwości odwiedza rodzinę na Ukrainie. Zainteresowany zamieszkuje w Polsce i zamierza wraz z rodziną osiedlić się w Polsce.

W tej sytuacji zainteresowany w tej sprawie pracownik nie tylko w sensie fizycznym przebywa w Polsce, ale także z Polską wiąże swoją przyszłość życiową, co najmniej przez okres pracy u odwołującej.

Dlatego też Sąd, mając na względzie art.13 rozporządzenia (WE) nr 883/2004r. w oparciu o przepis art. 477¹⁴§ 2 kpc zmienił zaskarżoną decyzję orzekając jak w pkt. 1 wyroku.

W pkt 2 wyroku Sąd z mocy art.98 §1 i §3 kpc w zw. z §9 ust.2 Rozporządzenie Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych (Dz.U. z 2015, poz. 1804) zasądził od organu rentowego kwotę 180,00 zł na rzecz odwołującej się spółki tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego.

sędzia